

ZÁKLADNÍ A STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ: PO VĚTŠÍ ZMĚNĚ NENÍ POPTÁVKA

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2006, v06-03</i>
<i>Autor/ka výzkumu</i>	<i>Oddělení sociologie vzdělání a stratifikace SOÚ AV ČR</i>
<i>Realizace výzkumu</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR</i>
<i>Zpracoval/a:</i>	<i>Jana Straková, Josef Basl, Arnošt Veselý</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.47C, PO.48C, OR.172, OR.173, OR.174</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>6. 3. – 13.3. 2006</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1 076</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>6. 4. 2006</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>OR60406a</i>

Stručné shrnutí:

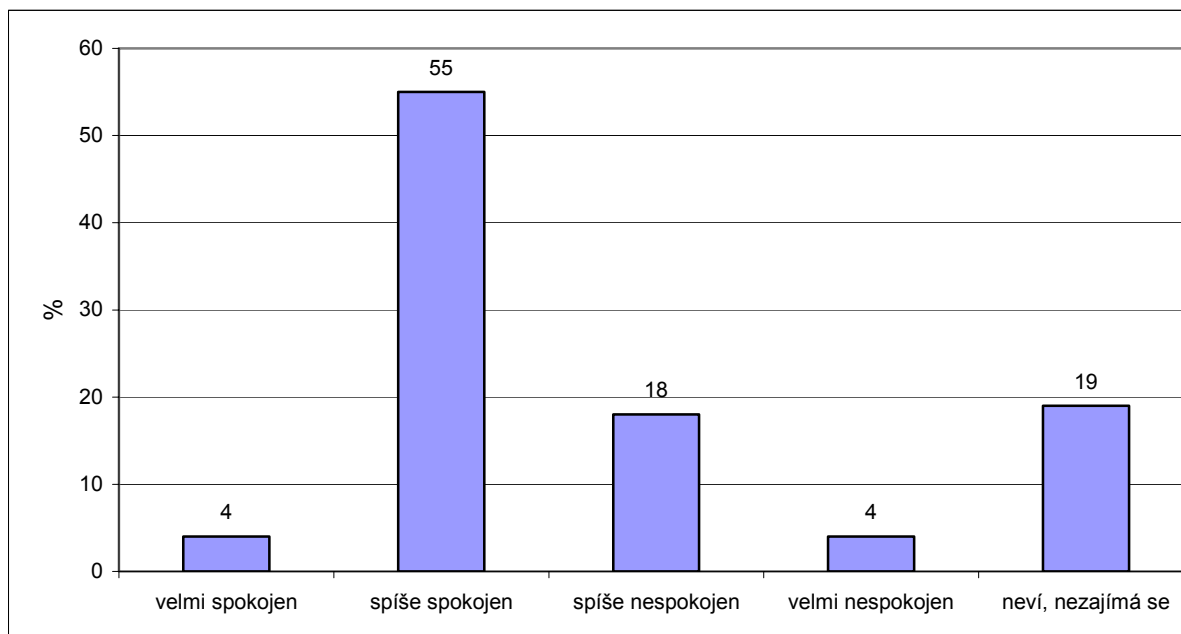
Veřejnost je s českým základním a středním školstvím spíše spokojena. Podíl respondentů, kteří se o vzdělávání nezajímají, roste s rostoucím věkem. V oblasti základního a středního školství necítí většina občanů potřebu reformy. Pro reformu se vyjádřilo pouze 36 % respondentů, přičemž vnímání potřeby reformy se nelišilo v závislosti na věku, vzdělání ani politické příslušnosti. Výrazně vyšší potřebu reformy pociťují pouze studenti, kde by uvítalo reformu celých 50 % respondentů. Největší podíl respondentů by nechal rozložení středoškolských do jednotlivých typů škol beze změn. Poměrně jednotná je česká veřejnost i v názoru na další kontroverzní otázku české vzdělávací politiky – zachování víceletých gymnázií. S jejich zachováním souhlasí 61 % respondentů. Základní škola má podle názoru respondentů zejména předávat morální hodnoty a předávat vědomosti a informace. Špatnou zprávou pro současnou kurikulární reformu je, že rozvíjení obecných dovedností považuje za primární pouze 16 % respondentů. V případě maturitního vzdělávání je nejdůležitější motivovat k dalšímu vzdělávání, předávat vědomosti a informace a rozvíjet obecné dovednosti. Nematuritní studium má pak podle názoru respondentů zejména připravovat na pracovní trh a rozvíjet obecné dovednosti.

Text zprávy:

Spokojenost

Veřejnost je s českým základním a středním školstvím spíše spokojena. Spokojenost vyjádřilo 59 % respondentů, nespokojenost 22 % respondentů, 19 % respondentů neprojevovalo žádný názor. Podíl respondentů, kteří se o vzdělávání nezajímají, roste s rostoucím věkem. Ve věkové kategorii nad 45 let byl podíl těch, kteří nemají žádný názor, 30 %.

Graf 1. Spokojenost s oblastí základního a středního školství¹ (údaje v %)

Potřeba reforem

V oblasti základního a středního školství necítí většina občanů potřebu reforem. Pro reformu se vyjádřilo pouze 36 % respondentů, přičemž vnímání potřeby reforem se nelišilo v závislosti na věku, vzdělání ani politické příslušnosti. Výrazně vyšší potřebu reforem pociťují pouze studenti, kde by uvítalo reformu celých 50 % respondentů.

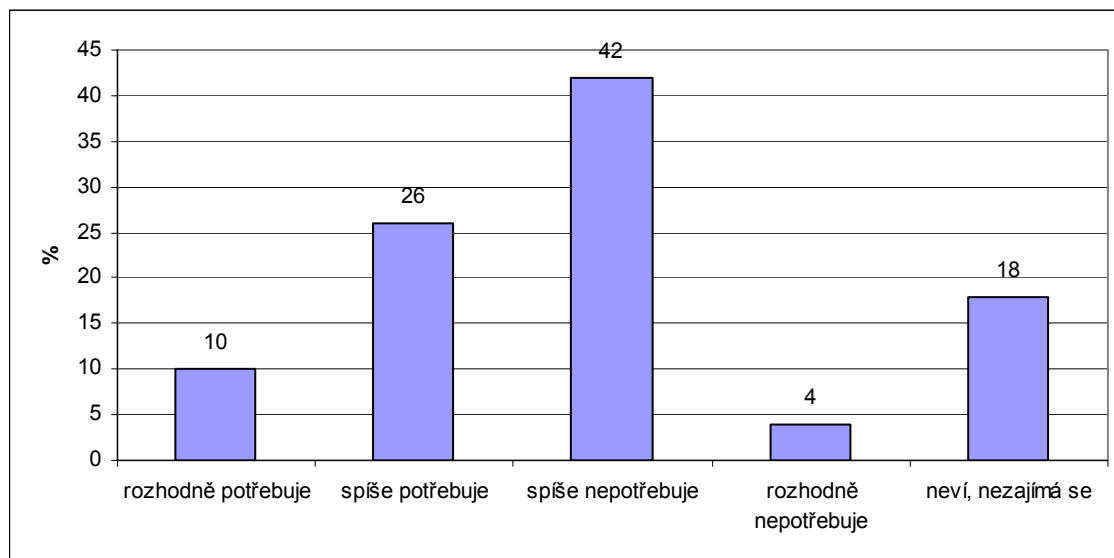
Názory na strukturu středního školství

Výzkum ukázal, že záměr ministerstva školství zvýšit podíl gymnazistů mezi středoškolskými studenty dosud nezískal v české veřejnosti podporu. Zvýšení podílu gymnazistů by uvítalo pouze 8 % respondentů, přičemž zvýšení podílu žáků v učilištích by uvítalo 18 % respondentů (mezi voliči KSČM a ČSSD by zvýšila podíl učňů celá čtvrtina respondentů). Největší podíl respondentů by nechal rozložení středoškoláků do jednotlivých typů škol beze změn. Ani v této oblasti se příliš nelišily názory respondentů různého vzdělání.

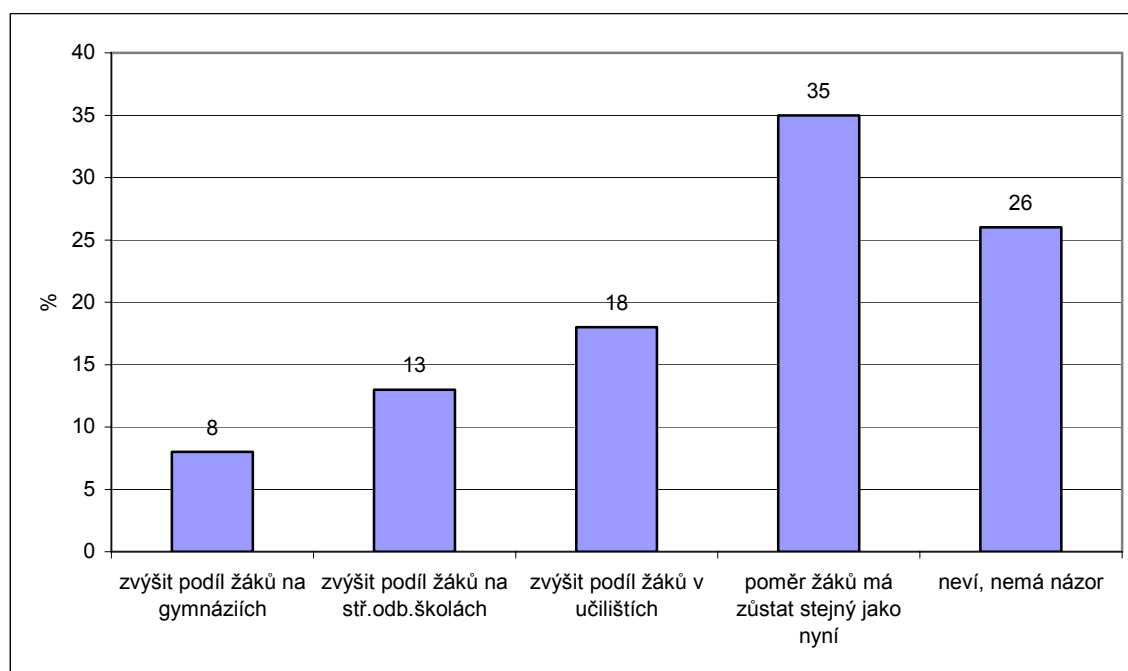
Poměrně jednotná je česká veřejnost i v názoru na další kontroverzní otázku české vzdělávací politiky – zachování víceletých gymnázií. S jejich zachováním souhlasí 61 % respondentů, přičemž mezi osobami s terciárním vzděláním dosahuje míra souhlasu dokonce 83 %.

¹ Znění otázky: Jak jste spokojen nebo nespokojen se současným stavem základního a středního školství v ČR?

Graf 2. Vnímání potřeby reforem v oblasti základního a středního školství² (údaje v %)

Graf 3. Názor na potřebu zvýšit podíl studentů v jednotlivých typech středoškolského studia³ (údaje v %)

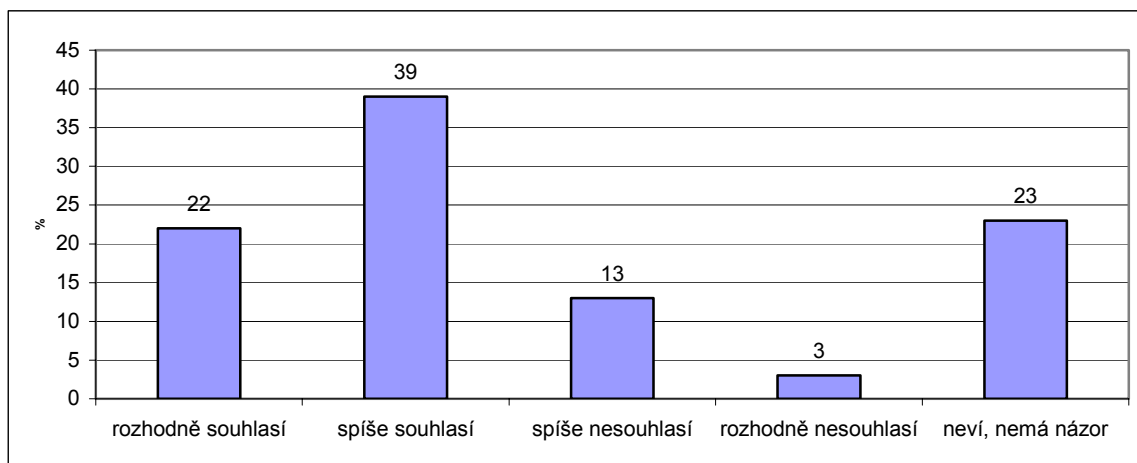

² Znění otázky: Potřebuje nebo nepotřebuje podle Vás Česká republika zásadní reformy v oblasti základního a středního školství?

³ Znění otázky: V současné době se diskutuje o potřebě změnit podíl žáků na jednotlivých typech středních škol. Na gymnáziích studuje v současné době zhruba 20% středoškoláků, na středních odborných školách 45% a na středních odborných učilištích 35%. Mělo by se podle Vašeho názoru měnit zastoupení žáků v jednotlivých typech středních škol?

- A. Měl by se zvýšit podíl žáků na gymnáziích na úkor ostatních typů škol.
- B. Měl by se zvýšit podíl žáků na středních odborných školách na úkor ostatních typů škol.
- C. Měl by se zvýšit podíl žáků v učilištích na úkor ostatních typů škol.
- D. Poměr žáků v jednotlivých typech středních škol by měl zůstat zhruba stejný jako nyní.
- E. Nevíte, nemáte na tuto věc názor.

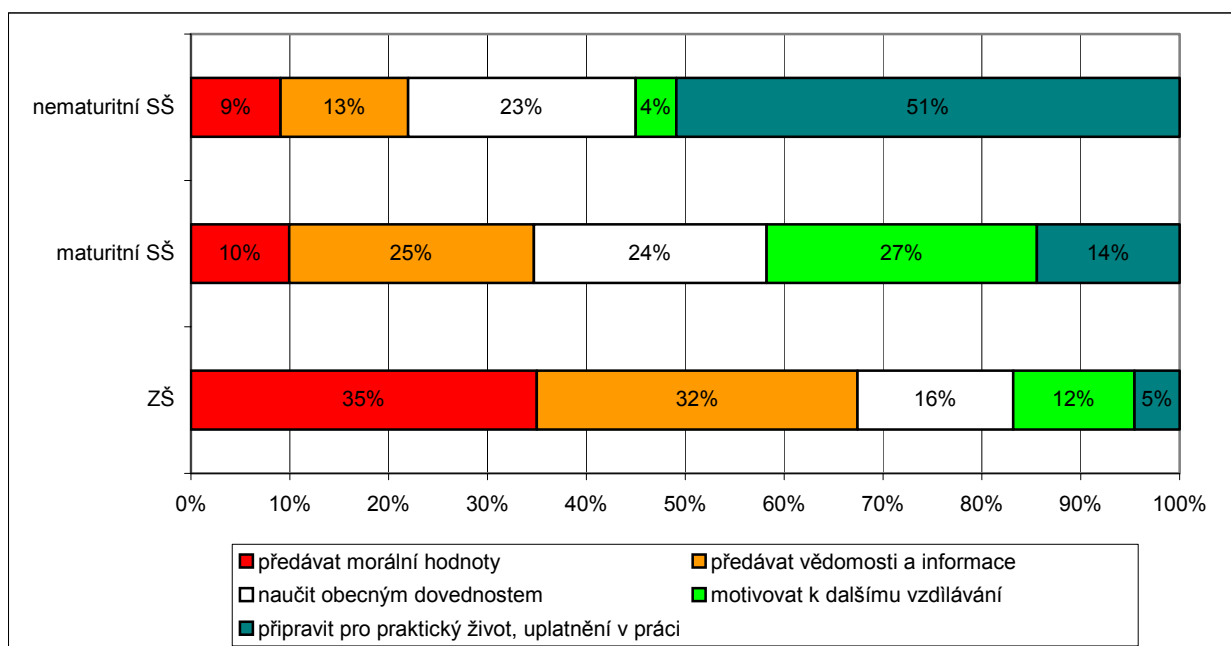
Graf 4. Souhlas se zachováním víceletých gymnázií ve vzdělávacím systému⁴ (údaje v %)

Cíle vzdělávání

Respondenti byli dotázáni, co považují za hlavní cíle vzdělávání na základní škole a v maturitním a nematuritním středoškolském studiu. Zastoupení odpovědí uvádíme v grafu 5. Základní škola má podle názoru respondentů zejména předávat morální hodnoty a předávat vědomosti a informace. Špatnou zprávou pro současnou kurikulární reformu je, že rozvíjení obecných dovedností považuje za primární pouze 16 % respondentů. Malá váha je přikládána rovněž motivační funkci základní školy. Tu považují respondenti za důležitou až ve vztahu k maturitnímu středoškolskému studiu. U něj je nejdůležitější motivovat k dalšímu vzdělávání, předávat vědomosti a informace a rozvíjet obecné dovednosti. Jen 14 % respondentů chápe střední maturitní studium primárně jako přípravu pro pracovní trh. Nematuritní studium má pak podle názoru respondentů zejména připravovat na pracovní trh a rozvíjet obecné dovednosti. Důraz na výchovu (předávání morální hodnot) na základní škole a motivaci k dalšímu studiu ve středním maturitním studiu je ve zvýšené míře patrný u respondentů s terciárním vzděláním.

Graf 5. Cíle vzdělávání⁵

⁴ Znění otázky: Víceletá gymnázia by měla zůstat v našem vzdělávacím systému zachována. Do jaké míry souhlasíte s tímto názorem?

⁵ Znění otázky: Pro každý typ školy prosím vyberte cíl vzdělávání, který pro něj považujete za nejdůležitější.